

Rozhovor s Petrem Robejškem

03.března 2006 Zbyněk Klíč



Jak byste zhodnotil rok 2005 v Evropské unii? Přinesl toho více pozitivního, či negativního?

V roce 2005 došlo k další eskalaci vleklé krize EU. Odmítnutí tzv. „evropské ústavy“ ve Francii a Holandsku, krize v souvislosti s formulováním rozpočtu a první požadavky na odstoupení od společné měny euro (Itálie) jsou příznaky toho, že proces evropského sjednocení dospěl ke svému konci.

Česká republika je členem EU zhruba rok a půl - jak hodnotíte uplynulé období od vstupu? Vyplatil se nám?

Těžko říci. Vždy záleží na tom, jak schopná je právě úřadující vláda. Tak kupříkladu naše reakce na odmítnutí tzv. „evropské ústavy“ byly nelogické (výzvy k pokračování ratifikačního procesu, přestože již dvě země dokument odmítly). Nabídky finančních ústupků v průběhu rozpočtové krize EU byly nezodpovědné. Přetrvávají závažné nedostatky ohledně naší připravenosti absorbovat peníze z podpůrných programů EU.

Zásadně chybná je neochota naší reprezentace vidět EU a její budoucnost opravdu realisticky a přizpůsobit tomu svou politiku. Upřímně řečeno, si nejsem si jistý, jestli by se to za jiné mocenské konstelace zásadně změnilo.

Jaký očekáváte vývoj v záležitosti evropské ústavy? Domníváte se, že některé země jako Francie či Holandsko budou chtít opakovat lidové hlasování?

Neumím si to představit. V dané podobě patří dokument minulosti. Nevidím v Evropě dostatek vůle k prohloubení integrace směrem ke společné státnosti. Právě to však byl záměr (a také důvod selhání) tzv. „evropské ústavy“.

Co musí Evropská unie v nadcházejícím období udělat, aby se zbavila nálepky byrokratické instituce?

Přestat si vymýšlet další úlohy, produkovat zbytečná nařízení a začít vracet pravomoci do rukou národních států. To by znamenalo, že by Unie začala sama sebe demontovat. Dobrovolně se tak jistě nestane, ale státy si budou přesto (některé bezostyšně, jiné diskrétně) tyto pravomoci postupně osobovat. Jak jsem již řekl: Evropská integrace je na konci.

Věříte tomu, že na konci roku 2006 na tom bude Evropská unie, co se jejího fungování týče, lépe?

Hůře. To je dobrá zpráva pro každou vládu, která hledá operativní prostor pro to, aby zvýšila blahobyt svých vlastních občanů a je schopná tento prostor využít.

Petr Robejšek (* 1948)

- ředitel Mezinárodního institutu pro hospodářství a politiku, Hamburk
- vystudoval sociologii a sociální psychologii na Univerzitě Karlově, studoval ekonomii, sociologii a sociální psychologii na Univerzitě Hamburk
- habilitován jako docent pro politické vědy
- publikoval řadu odborných i popularizačních článků (Revue Prostor, Týden)
- lektor na Liberálně-konzervativní akademii CEVRO